

El treball i la immigració

Recentment hem aprovat un Estatut on les competències sobre immigració han tingut un canvi important donant protagonisme al Govern de la Generalitat. És bo que la societat catalana debatessi sobre aquest fenomen, aquest article pretén fer una modesta aportació.

Catalunya som un país d'immigració, ho hem sigut històricament i probablement ho serem per sempre, nostre posició geogràfica en la península ho facilita i la nostra personalitat de poble ho té assumit. El nostre desenvolupament demogràfic, econòmic i cultural ja ha incorporat la immigració com a factor estructural.

En aquest article parlaré exclusivament des de la vessant del món del treball, primer per conèixer la situació de partida i després per definir els objectius pel món de treball. Deixaré les propostes concretes tant per les Administracions Públiques com pels empresaris i sindicats per un proper escrit. Com a punts de partida crec que les causes del creixement de la immigració dels últims anys correspon tant a les baixes o nul·les expectatives que els immigrants trobaven als seus països, com a la demanda que s'ha produït en el nostre mercat laboral. Els immigrants han vingut aquí perquè ho necessitaven i sabien que hi trobarien oportunitats laborals. Allò que explica el ritme migratori que hem tingut i la forma d'inserció de les persones en aquest mercat laboral són causes intrínseques a la nostra economia i al nostre mercat laboral, ho confirma la disminució de la taxa d'atur malgrat el notable augment de la població laboral degut a la immigració. En el mercat laboral s'han creat necessitats pel sector de la construcció i pel sector serveis (oci, hostalera, gent gran, servei domèstic,...), ocupats pel treballador autòcton i el immigrant, seguint per aquest últim els d'escàs reconeixement social, baixa

remuneració i per als quals no cal una alta qualificació, i en alguns casos també feines de gran duresa.

Ahora la immigració ha contribuït decisivament al desenvolupament econòmic de Catalunya i de l'Estat espanyol. L'alt índex de desenvolupament econòmic ha coincidit amb un fort increment de la immigració. L'economia ha creat llocs pels autòctons i pels immigrants, la baixa taxa d'atur ho evidència no siguent veritat la frase «... es prenen els llocs de treball als d'aquí».

L'immigració ha contribuït també a l'aparició de noves oportunitats econòmiques, creació d'empreses i noves oportunitats de negoci. La forma com la immigració ha ingressat al mercat del treball també respon a les característiques de l'estructura econòmica i legal amb què les persones immigrants s'han trobat. Una característica arrelada de l'economia espanyola ha estat la elevada proporció d'economia submergida. Tot i la voluntat de molts empresaris de fer contractació legal quan van necessitar mà d'obra immigrada no va ser suficient per corregir la situació, la legalitat vigent i la burocràcia han dificultat qualsevol intent empresarial de millorar aquesta situació.

Fins a la regularització de la immigració de l'any 2005, hi ha hagut un percentatge molt elevat d'irregularitats, que encara està pendent de valoració provocant un grau d'indefensió per a les persones immigrades. Els principals sectors que ocupen les persones immigrants són la construcció, el servei domèstic, la hostalera i el petit comerç. Treballen majoritàriament en categories per sota del seu nivell formatiu i es deu tant a les condicions en les que s'ha produït l'entrada com a les dificultats pel reconeixement de títols professionals. El règim especial que regula el sector domèstic, per exemple, el situa pel que fa a drets laborals, en un dels sectors amb pitjors condicions.

Davant aquesta situació de partida, què hem de fer? com fer-ho?. Els objectius ha assolir pel món del treball si els intentaré definir en aquest breu article. Però propostes d'acció concretes tant per a les Administracions Públiques com per als sindicats i empresaris seran motiu d'un altre escrit.

Els objectius a assumir, dits en quatre paraules, han de tendir a que el treball sigui plenament un factor d'equiparació, de solidaritat, i d'integració. Per això:

El mercat laboral de la societat catalana ha de garantir que la legalitat i els drets laborals reconeguts arribin a tot el mercat en la seva totalitat, tant pels d'aquí com pels immigrants.

L'economia submergida, ha de desaparèixer. És cabdal no només per reduir els abusos que pateix la població immigrant, sinó també per a la millora de les nostres estructures socioeconòmiques, per exemple la fiscalitat.

La forma d'accés al mercat laboral per part de la població immigrada ha de ser totalment legal des del primer moment. Per aconseguir-ho, a més de combatre l'economia submergida, cal que les polítiques i normatives migratòries s'adeqüin al mercat laboral (a les necessitats de les empreses i a les normatives legals del treball).

Les condicions laborals han de donar-se en plena igualtat; home-dona, jove-adult, natiu-immigrant; això demana una lluita total contra les estructures discriminatòries o situacions que s'han creat.

I per últim crec que els agents socials, sindicats i empresaris, han d'incrementar el seu protagonisme en la gestió del mercat laboral i en el disseny de les formes d'accés a aquest mercat per part de la població immigrada. ■

■ **Alfons Collado**

Membre de la Comissió Executiva del Sindicat USOC i exregidor de CIU.